

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernesstraat 52
2514 CV Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
T 070 333 44 44

Onze referentie
2025-0000234660

Bijlage
Afschrift Tweede Kamerbrief

Datum 14 oktober 2025
Betreft Kamerbrief over de gedoogde onderdelen van
Participatiewet in balans

Op 30 september jl. heeft uw Kamer de Participatiewet in balans aangenomen (Kamerstukken 36 582). Om die reden doe ik uw Kamer hierbij een afschrift toekomen van de brief aan de Tweede Kamer over de gedoogde onderdelen van de Participatiewet in balans.

De Staatssecretaris Participatie
en Integratie,

J.N.J. Nobel

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
T 070 333 44 44

Onze referentie
2025-0000223540

Datum 14 oktober 2025
Betreft Kamerbrief over de gedoogde onderdelen van
Participatiewet in balans

Geachte voorzitter,

Op dinsdag 30 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Participatiewet in balans¹ aanvaard. De wet treedt gefaseerd in werking, zoals ik eerder bij uw Kamer heb aangegeven tijdens de parlementaire behandeling. In deze brief informeer ik uw Kamer, conform de Kabinetsnota Grenzen aan Gedogen², over de regelgeving waarop gemeenten komend jaar vooruit mogen lopen.

Om gemeenten voldoende voorbereidingstijd te geven, maar ook om gemeenten die al eerder over kunnen gaan op invoering tegemoet te komen, heb ik in goed overleg met VNG en Divosa besloten tot een gedoogperiode voor een aantal onderdelen van de wet. De gedoogperiode bevat onderdelen die formeel per 1 januari 2027 in werking treden of gelijklopen met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid (Kamerstukken 36 785). Ik gedoog dat gemeenten deze onderdelen kunnen toepassen voorafgaand aan de formele inwerkingtredingsdata van die onderdelen. Dit zijn onderdelen die begunstigend zijn voor inwoners en waarvan een aantal gemeenten heeft aangegeven klaar voor invoering te zijn per 1 januari 2026. Zij kunnen al aan de slag met deze onderdelen, waardoor andere gemeenten van deze ervaringen kunnen leren. Daarnaast heb ik uw Kamer in mijn brief van 8 mei geïnformeerd over onderdelen uit de wet waarop gemeenten in 2025 al vooruit kunnen lopen.³ Indien de onderdelen die genoemd worden in deze brief doorwerken in het Bbz, IOAW en IOAZ, dan worden deze onderdelen ook in deze regelgeving gedoogd.

Het gedogen van deze onderdelen dient een maatschappelijk belang. Wel wordt het gedogen van deze verschillende onderdelen begrensd in tijd. Het gedogen ziet per onderdeel op een specifieke periode. Hieronder staan welke onderdelen gedoogd worden.

¹ Kamerstukken I 2024/25, 36582, A.

² Kamerstukken II 1996/97, 25085, nr. 2.

³ Kamerstukken II 2024/25, 36582, nr. 69.

Gedoopte onderdelen van de wet

Datum

14-10-2025

Onze referentie

2025-0000223540

*Premie arbeidsinschakeling voor jongeren tot 27 jaar (amendement de Kort⁴)
(artikel 31, vierde lid (nieuw), Pw)*

Dit onderdeel kan vanwege de benodigde aanpassingen in de ICT-systemen pas per 1 januari 2027 in werking treden. Gemeenten die deze premie handmatig kunnen verstrekken, krijgen de mogelijkheid om deze premie een- of tweemaal te verstrekken als dit bijdraagt aan de arbeidsinschakeling van de jongere. Dit betekent dat het verstrekken van de premie arbeidsinschakeling voor jongeren tot 27 wordt gedoopt tot 1 januari 2027. Anders dan in mijn brief van 8 mei jl. gemeld, is deze premie tijdens de gedooptperiode belast. Gemeenten worden geïnformeerd over hoe zij tijdens de gedooptperiode de premie het beste kunnen verstrekken en met welke risico's zij rekening dienen te houden.

Verruiming bijverdiengrenzen (nieuw artikel 34a Pw)

Dit onderdeel treedt in werking per 1 januari 2027. Eerder is niet mogelijk vanwege benodigde ICT-aanpassingen. De bijverdienregeling wordt ook opengesteld voor jongeren tot 27 jaar om belemmeringen weg te nemen bij het verwerven van inkomen. Om jongeren beter te kunnen ondersteunen gedoopt ik dat gemeenten dit onderdeel voor hen tot 1 januari 2027 voor de formele inwerkingtreding kunnen toepassen. Voor alle mensen in de bijstand van 27 jaar en ouder blijven tot 1 januari 2027 de huidige bijverdienregelingen gelden. Op dit moment zijn de bijverdienregelingen niet van toepassing op jongeren tot 27 jaar. Het gedogen van dit onderdeel voor deze doelgroep heeft voor hen dus een begunstigend effect.

Ik ben mij ervan bewust dat deze gedooptconstructie complex is, zeker als jongeren 27 jaar worden tijdens de gedoopttijd en daardoor aanspraak maken op de huidige bijverdienregelingen. Het is aan de gemeente om in dit soort situaties een afweging te maken of de jongere in de gedooptconstructie kan blijven of beter over kan gaan naar één van de huidige bijverdienregelingen. Hierbij is het uitgangspunt dat het vooruitlopen op de nieuwe bijverdienregeling ten gunste moet komen van de inwoner.

*(Automatisch) verrekenen op uniforme wijze en vereenvoudiging verrekenen
(artikel 32, vijfde lid (nieuw), Pw)*

Dit onderdeel treedt per 1 januari 2027 in werking en wordt vanaf 1 januari 2026 tot aan de inwerkingtreding gedeeltelijk gedoopt. Dit betekent dat gemeenten alvast de nieuwe artikelen 7a, 7b, 7c, 7d, 7g, 7h en 7i van de Wijziging van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ in verband met uniform verrekenen inkomsten naast uitkering mogen toepassen. Deze artikelen zien op het uniform vaststellen en verrekenen van het netto-inkomen.

In de uitvoeringstoets heeft VNG aangegeven dat de verwachte doorlooptijd voor het aanpassen van de applicaties voor dit onderdeel ongeveer 12 maanden in beslag neemt. Daardoor kan dit onderdeel pas per 1 januari 2027 in werking treden. Het is niet mogelijk om dit onderdeel volledig te gedogen. Dit is niet uitvoerbaar omdat de software nog niet gereed is. Om deze reden wordt dit onderdeel gedeeltelijk gedoopt. Voor het onderdeel uniform verrekenen wordt de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAW gewijzigd. Ook deze wijziging treedt dus per 1 januari 2027 in werking.

⁴ Kamerstukken II 2024/25, 36582, nr. 47.

Maatschappelijke participatie (artikelen 8a, 9 en 10 Pw, artikelen 36 en 37 IOAW en IOAZ)

Dit onderdeel treedt in werking zodra het bij koninklijke boodschap van 4 juli 2025 ingediende voorstel van wet houdende regels met betrekking tot de handhaving van de sociale zekerheid om meer passend handhaven mogelijk te maken (Wet handhaving sociale zekerheid) (Kamerstukken 36785) tot wet is verheven en in werking treedt. Dit in verband met de samenhang met de wijziging rondom het handhavingsregime. Het toepassen van de regels op het gebied van de maatschappelijke participatie wordt vanaf 1 januari 2026 tot de inwerkingtreding gedoogd. Hieronder vallen ook de onderdelen 'ondersteuning bij maatschappelijke participatie' en 'recht op eigenstandig vormgeven participatie'. Om de gemeenten in staat te stellen om mensen in de bijstand zo goed mogelijk te ondersteunen richting participatie en hen hierbij ook zelf zeggenschap te geven, wordt dit onderdeel gedoogd.

Datum

14-10-2025

Onze referentie

2025-0000223540

De Staatssecretaris Participatie
en Integratie,

J.N.J. Nobel

Staatssecretaris akkoord 13-10-2025

1

Aan Staatssecretaris

nota

Publicatie en inwerkingtreding spoor 1 PwIB

TER BESLISSING

Datum
09-10-2025

Onze referentie
2025- [redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
7

Aanleiding

Op 30 september jl. heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Participatiewet in balans aangenomen. Dit betekent dat de wet gepubliceerd kan worden, inclusief het inwerkingtredingsbesluit. In deze nota wordt u geïnformeerd over de gefaseerde inwerkingtreding en worden de bijbehorende stukken aan u voorgelegd.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de publicatie van de wet in het Staatsblad en de verklaringen van contraseign te ondertekenen;
2. In te stemmen met de gefaseerde inwerkingtreding van de wet inclusief een gedoogperiode en het inwerkingtredingsbesluit, de voordracht van het inwerkingtredingsbesluit en de gedoogbrief aan de Tweede Kamer en het afschrift daarvan aan de Eerste Kamer te ondertekenen.

Kernpunten

1. In te stemmen met de publicatie van de wet

Argumenten

- Een wet kan pas in werking treden als deze is gepubliceerd in het Staatsblad.
- Om inwerkingtreding per 1-1-2026 te garanderen dient de wet zo snel als mogelijk gepubliceerd te worden.

2. In te stemmen met de gefaseerde inwerkingtreding van de wet inclusief een gedoogjaar

Argumenten

- Met VNG, Divosa en gemeenten is afgesproken dat zij voldoende voorbereidingstijd krijgen. Vandaar dat de wet gefaseerd in werking treedt. Deze fasering is intensief afgestemd met de VNG en Divosa. Een deel van de wet zal per 1-1-2026 in werking treden, een ander deel per 1-1-2027 en een deel zal gelijklopen met het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid. In het inwerkingtredingsbesluit is dit gespecificeerd.
- Er is een aantal onderdelen die pas per 1-1-2027 in werking kunnen treden, maar waarvan een aantal gemeenten heeft aangegeven deze al wel per 1-1-2026 toe te willen passen. Daarom is afgesproken om een aantal onderdelen te gedogen voordat deze formeel inwerkingtreden. In de gedoogbrief staat om welke onderdelen het gaat.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Publicatie en inwerkingtreding spoor 1 PwiB

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 13-10-2025 17:03:04
Staatssecretaris akkoord 13-10-2025

- Bij de gedoogbrief zijn drie aandachtspunten:
 - Het onderdeel 'uniform verrekenen' wordt gedeeltelijk gedoogd. Vanwege benodigde ICT-aanpassingen kan niet het volledige onderdeel gedoogd worden.
 - Zoals eerder met u besproken tijdens de voorbereiding van de wetsbehandeling in de Eerste Kamer kan de inzet van het bufferbudget niet worden gedoogd.
 - VNG en een aantal gemeenten hadden ook de wens om de ambtshalve verstrekking van de individuele inkomenstoelage (amendement Lahlah en Van Kent) te gedogen. Dit is helaas niet mogelijk, omdat een grondslag voor gegevensverwerking ontbreekt in het gedoojaar.
- In uw brief van 8 mei over initiatieven voor de ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie heeft u gecommuniceerd de beschikbaarheid van de premie arbeidsinschakeling voor jongeren tot 27 jaar (amendement De Kort) te gedogen. Hierover het volgende:
 - De premie arbeidsinschakeling treedt formeel pas per 1-1-2027 in werking vanwege benodigde ICT-aanpassingen en is tijdens de gedoogperiode, anders dan gecommuniceerd in de brief van 8 mei, belast. In de gedoogperiode is deze premie namelijk wettelijk nog niet uitgezonderd van de inkomensbelasting (wordt pas bij de inwerkingtreding geregeld). U bent hierover geïnformeerd in de nota van 29 september over de inwerkingtreding van de premie arbeidsinschakeling.
 - Conform uw besluit op de eerdergenoemde nota wordt de premie gedoogd. Gemeenten worden geïnformeerd over de risico's. Met MFIN wordt bekeken of het mogelijk is om de premie ook in de gedoogperiode uit te zonderen van de inkomensbelasting. Indien dit mogelijk blijkt, worden gemeenten en beide Kamers hierover geïnformeerd.
- Conform de Kabinetsnota Grenzen aan Gedogen (Kamerstukken II 1996/97, 25085) moet de Tweede Kamer worden geïnformeerd over de wijzigingen die worden gedoogd. Dat gebeurt met bijgevoegde gedoogbrief. Een afschrift hiervan wordt ook aan de Eerste Kamer verstuurd.

Datum
09-10-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Kanttekeningen

- Gedogen brengt risico's met zich mee. Zo blijft de wet leidend en mogen inwoners niet benadeeld worden. Met deze risico's is rekening gehouden bij het bepalen van de gedoogde maatregelen.

Toelichting

Gefaseerde inwerkingtreding

Eerder bent u over de gefaseerde inwerkingtreding geïnformeerd via de nota 'inwerkingtredingsdata maatregelen Participatiewet in balans'. Daarin stond aangegeven dat het bufferbudget gedoogd zou worden. Dat is, zoals hierboven uitgelegd, niet het geval.

Daarnaast is er een aantal onderdelen van dit wetsvoorstel die samenhangen met het wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid. Deze onderdelen dienen daarom gelijktijdig in werking te treden. Daarom is er een samenloop bepaling opgenomen in het inwerkingtredingsbesluit. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat het

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

wetsvoorstel handhaving sociale zekerheid 1 januari 2027 in werking treedt. Naar gemeenten wordt daarom in de communicatie ook deze datum aangehouden.

Datum
09-10-2025

Gefaseerde inwerkingtreding en BBZ

Het Wijzigingsbesluit Bbz kan niet gefaseerd in werking treden. Dit besluit treedt daarom per 1-1-2027 in werking. In de Participatiewet in balans wordt artikel 32, tweede lid, Pw gewijzigd. De wijziging werkt niet door in het Bbz. De wijziging van artikel 31, tweede lid, Pw treedt pas per 1-1-2027 in werking. Als het Bbz per 1-1-2026 in werking treedt werkt het verkeerde artikel niet meer door in het Bbz. Concreet betekent dit dat gemeenten dan voor de periode van een jaar niet meer de middelen die het karakter hebben van uitgesteld inkomen in aanmerking kunnen nemen voor het bepalen van het inkomen. Dit is ongewenst. De wijzigingen die per 1-1-2026 in het Bbz zouden gelden zijn kleinere wijzigingen en kan-bepalingen (zoals bijstand met terugwerkende kracht). Bij de kan-bepaling kunnen gemeenten ervoor kiezen om deze wel/niet toe te passen in het Bbz, voordat de afwijkingen in het Bbz in werking treden. Gemeenten kunnen hierbij al rekening houden met het wijzigingsbesluit. Inwerkingtreding van het Bbz per 1-1-2027 is dan ook minder risicovol dan inwerkingtreding per 1-1-2026.

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Communicatie

Er is een persbericht verstuurd op het moment dat het wetsvoorstel werd aangenomen door de Tweede Kamer. Bij publicatie zal er geen persbericht worden verstuurd. Wel gaat een speciale editie van het gemeentenieuws uit, zodat gemeenten geïnformeerd worden. Hiervoor ontvangt u een separaat een nota.

Versturen van de stukken

De gedoogbrief kan pas verzonden worden, op het moment dat het inwerkingtredingsbesluit terug is van het Kabinet van de Koning.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Verklaring van contraseign voor de wet	Doorgeleiden naar Kabkon	
2	Verklaring van contraseign voor het inwerkingtredingsbesluit	Doorgeleiden naar Kabkon	
3	Voordracht inwerkingtredingsbesluit	Doorgeleiden naar Kabkon	
4	Inwerkingtredingsbesluit	Doorgeleiden naar Kabkon	
5	TKbrief gedogen	Verzenden aan TK	

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

6	Afschrift TKbrief gedogen aan EK	Verzenden aan EK	
7	Beslisnota inwerkingtreding premie arbeidsinschakeling voor jongeren (spoor 1)	Openbaar maken	

Datum
09-10-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Deze pagina bevat geen opmerkingen.

Aan Staatssecretaris

nota

inwerkingtreding premie arbeidsinschakeling voor jongeren (spoor 1)

TER BESLISSING

Directie

Datum
29-09-2025

Onze referentie
2025

Persoonsgegevens

Aanleiding

Op 22 april jl. heeft de Tweede Kamer ingestemd met het amendement van het lid de Kort over het beschikbaar maken van de premie arbeidsinschakeling voor jongeren onder de 27 jaar (hierna: premie). In de Kamerbrief over initiatieven voor de ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie van 8 mei 2025 heeft u gemeenten toegestaan hier alvast op voor uit te lopen. Dit gedogen duurt tot 1 januari 2027. Dan treedt deze maatregel, conform afspraak met de VNG, formeel in werking.

Gebleken is dat deze premie aan jongeren belast wordt, in tegenstelling tot de premie aan personen boven de 27 jaar, omdat er tot 1-1-2027 nog geen wettelijke grondslag is waarop deze onbelastbaarheid gebaseerd is. Dit kan financiële risico's voor jongeren opleveren. De Belastingdienst kan hierover een beleidsbesluit nemen, zodat de premie in het gedoogperiode toch onbelast wordt. Hier wordt door ons op ingezet, maar de uitkomst is nog onzeker.

Gelet op de tijdsdruk is de vraag 1) wat te doen als een beleidsbesluit niet mogelijk is?, en 2) wat te doen als een beleidsbesluit niet tijdig genomen kan worden? In beide gevallen adviseren we de inzet van de premie te gedogen.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met:

- 1) – indien een beleidsbesluit niet mogelijk is - het gedogen van de premie en het informeren van gemeenten over de risico's en manieren om deze te beperken voor jongeren;
- 2) – indien een beleidsbesluit niet tijdig genomen kan worden – de optie onder 1. te communiceren en zo mogelijk later aan te geven dat de premie onbelast verstrekt kan worden.

Kernpunten

1) *Wat te doen als een beleidsbesluit niet mogelijk is?*

Optie 1: het gedogen van de premie en het informeren van gemeenten over de risico's en manieren om deze te beperken voor jongeren

Uiterlijk bij
30 september 2025

Bijlage(n)
0

Argumenten

- Jongeren worden (zoveel mogelijk) gestimuleerd om te werken.
- Gemeenten kunnen we informeren via het gemeentenieuws en het implementatietraject over hoe de risico's te verkleinen, door een bruto bedrag uit te keren.
- Dit sluit aan bij de brief die op 8 mei is verstuurd en dus bij het huidige beleid.
- Het betreft een kan-bepaling waar gemeenten op vooruit mogen lopen. Dus gemeenten zijn nergens toe verplicht.

Datum
29-09-2025

Onze referentie
2025

Kanttekeningen

- Er is voor 2026 € 1 miljoen overgemaakt naar het gemeentefonds om de premie arbeidsinschakeling aan jongeren te kunnen verstrekken. Dit bedrag is gebaseerd op de netto premie arbeidsinschakeling. Het verschil tussen de bruto en de netto premie komt hierdoor voor rekening van de gemeenten.
- Het bruteren vraagt ook extra inzet van gemeenten. De vraag is of gemeenten de middelen die ze voor de premie krijgen vinden opwegen tegen de extra complexiteit die dit met zich meeneemt.
- Gelet op bovenstaande, is de VNG geen voorstander van deze optie.

Optie 2: het stopzetten van het gedogen van de premie en gemeenten daarover informeren

Argumenten

- Dit biedt de meeste duidelijkheid voor gemeenten, zonder enige risico's.

Kanttekeningen

- Uiteindelijk ontvangen jongeren meer inkomsten als zij de premie ontvangen dan als zij deze niet ontvangen. Het wegnemen van de premie neemt daarmee de prikkel weg om aan het werk te blijven.
- Dit zorgt voor onduidelijk beleid: eerst mag het wel, vervolgens niet en daarna weer wel.

2) Wat te doen als een beleidsbesluit niet tijdig genomen kan worden?

Optie 1: in afwachting van het besluit de optie gekozen onder beslispunt 1 communiceren en zo nodig later rectificeren.

Argumenten

- Op deze manier krijgen gemeenten en inwoners op korte termijn duidelijkheid over de te gedogen onderdelen van de wet.

Kanttekeningen

- Op een later moment rectificeren kan verwarring veroorzaken, en ook is de vraag of gemeenten dan nog voldoende tijd hebben om in de werkprocessen in te regelen dat ze hierop vooruit lopen. Mogelijk hebben gemeenten dan al voor andere gedoogde onderdelen van de wet gekozen om op in te zetten tijdens het gedoogjaar.

Optie 2: pas communiceren op het moment dat het besluit door de Belastingdienst is genomen over de inwerkingtreding en vooruitlopend gedogen van de inzet van de premie

Datum
29-09-2025

Onze referentie
2025

Argumenten

- Gemeenten en inwoners worden in één keer goed geïnformeerd over het wel/niet gedogen van de premie en over de belastbaarheid van de premie.
- Er is voldoende tijd om het proces van een beleidsbesluit uit te lopen.
- Er kunnen gemeenten zijn die de premie al verstrekt hebben n.a.v. de brief van 8 mei. Zij kunnen hiermee door.

Kanttekeningen

- Bij het vooruitlopend gedogen van de premie, is de premie alsnog belast.
- Indien het beleidsbesluit niet mogelijk is, blijft de premie belast.
- Gemeenten moet alsnog goed geïnformeerd over wat dit betekent voor gemeenten.

Toelichting

De tijdsdruk is er in gelegen dat gemeenten zo snel mogelijk duidelijkheid nodig hebben over wanneer de wet inwerking treedt. Nadat de Eerste Kamer instemt (di. 30 september), worden alle stukken zo snel als mogelijk in orde gemaakt en aan u voorgelegd. Daarvoor is een besluit over bovenstaande noodzakelijk.

De brief van 8 mei 2025 is verstuurd naar aanleiding van de motie van Inge van Dijk en Flach over het toestaan van initiatieven ter ondersteuning van jongeren in kwetsbare posities, die door de TK is aangenomen. In deze brief is aangegeven dat gemeenten vooruit mogen lopen op alle wijzigingen in het wetsvoorstel Participatiewet in balans die jongeren helpen, waaronder de premie en de vrijlating van bijverdiensten. In de brief staat ook dat de premie onbelast is.

Politieke context

De premie arbeidsinschakeling is toegevoegd aan het wetsvoorstel Participatiewet in balans met het amendement van het lid de Kort over het beschikbaar maken van de premie arbeidsinschakeling; ook voor jongeren onder de 27 jaar.

De brief van 8 mei is verstuurd naar aanleiding van de vraagstukken rondom het Bouwdepot. In de Eerste Kamer is in de motie van het lid Bakker-Klein (CDA) c.s. verzocht om het bouwdepot aan te merken als een van de initiatieven die doorgang mogen vinden tot inwerkingtreding van spoor 2.

Financiële/juridische overwegingen

Het amendement voorziet niet in dekking van het inzetten van de premie voor jongeren. Voor 2026 is er voor de netto premie arbeidsinschakeling een bedrag van € 1 miljoen overgemaakt naar het gemeentefonds vanuit de implementatiemiddelen. Het verschil tussen de bruto en netto premie komt hierdoor voor rekening van de gemeenten.